

spe
ciál

společenská
odpovědnost

2014

**Zakladatelka
a nástupkyně.** Olga
Havlová (uprostřed)
a Dana Němcová
(vlevo) v době počátků
Výboru dobré vůle

Přílohu připravil:
Vlastimil Poliačik

Fotoarchív VDV

Společenská odpovědnost firem začíná být samozřejmostí

Především ve velkých společnostech a zahraničních korporacích je společenská odpovědnost (CSR) běžnou součástí firemní politiky. Pokud nemají na společenskou odpovědnost celý tým nebo oddělení, určitě tam najdete specialistu na CSR, který má tuto oblast na starosti. Běžně se vydávají CSR reporty nebo CSR výroční zprávy a účastníků na soutěžích o nejlepší společensky odpovědný podnik stále přibývá.

Na začátku – někdy před deseti lety, když se ještě společenské odpovědnosti firem říkalo sociální odpovědnost – to vypadalo tak, že CSR nesměla být součástí marketingových a PR aktivit firmy. Společenská odpovědnost byla vnímána jako dobročinná aktivita nebo hodnota, kterou firma „dělá“ a očekává od toho jen dobrý pocit. Sami asi cítíte, že taková verze, kterou v té době prosazovali teoretici i praktici, nemohla dlouho přežít. Ale naštěstí zapracoval zdravý selský rozum a v posledních letech je již společenská odpovědnost vnímána jako součást interních procesů firmy,

přispívá k prosperitě firmy a je součástí firemní kultury.

Asi je na místě si připomenout, že společenská odpovědnost firem nespočívá pouze v podpoře neziskových organizací nebo ochraně životního prostředí. Důležitou součástí jsou také interní vztahy se zaměstnanci, působení na ně a budování firemní kultury, která celkově přispívá k úspěchu firmy. Zajímavé je propojování jednotlivých součástí CSR, z něž pak vznikají projekty typu firemního dobrovolnictví, kdy zaměstnanci pomohou neziskové organizaci fyzickou prací, odbornou radou nebo finančním darem.

Aktivity se rozmnožují

Jasným signálem, že společenská odpovědnost v ČR má své místo a rozvíjí se, je množství aktivit, které se jí přímo týkají. Na konci minulého roku začala vedle spolku Byznys pro společnost fungovat nová obecně prospěšná společnost Asociace společenské odpovědnosti. Zaměřuje se na CSR nejen ve velkých podnicích, ale také v malých a středních firmách. Do platformy, která se kolem této asociace vytvořila, se mohou zapojit neziskové organizace i subjekty z veřejného a akademického sektoru.

Opět se předávaly ceny TOP

Odpovědná firma, Národní ceny CSR, Ceny hejtmana za společenskou odpovědnost. V letošním roce přibyla nově vyhlášená soutěž „Cena za společenskou odpovědnost Podnikáme odpovědně“, která své první vítěze bude mít na konci roku 2015.

V dubnu 2014 ministerstvo průmyslu a obchodu přijalo Národní akční plán společenské odpovědnosti organizací v České republice.

Neziskový sektor

Dalo by se říci, že společenské odpovědnosti se nezřídka ani neziskový sektor. Je pravda, že z podstaty své věci se některé neziskové organizace

považují za společensky odpovědné tak nějak automaticky. To ale není ten nejlepší přístup. Kromě jiných věcí je u neziskových organizací odpovědné, pokud se chovají transparentně a umožňují tak veřejnosti jejich kontrolu. Ač jde o soukromé subjekty, přece jen pracují převážně s penězi od dárců a často i penězi pocházejících z daní nás všech.

V posledních letech se v neziskovém sektoru začaly projevovaly snahy o vlastní seberegulaci, které se postupně částečně naplňovaly vznikem dárcovských portálů, které nabízejí dárcům možnosti vybrané nebo zaregistrované organizace. Fórum dárců provádí hodnocení vlastních členů a na jeho základě přiděluje známku kvality nadacím a nadačním fondům.

Značka spolehlivosti

Uceleným a veřejně dostupným seberegulačním nástrojem je pak v loň-

ském roce vzniklá značka spolehlivosti, kterou v letošním roce získalo prvních sedm neziskových organizací – Dejme dětem šanci, Helpes – Centrum výcviku psů pro postižené, Lata – Programy pro ohroženou mládež, MATURUS, Na počátku, Nadační fond J&T a Pestrá společnost. Všechny organizace prošly náročným a přísným hodnocením a získaly označení „Spolehlivá veřejně prospěšná organizace“. Označení je zárukou pro dárci, že jeho držitel hospodaří se svěřenými prostředky transparentně a adekvátně je využívá na plnění svých činností a služeb tak, jak je slíbil ve svém poslání.

Všechny počiny, které lze označit v neziskovém sektoru za seberegulační, jsou důkazem toho, že roste

jeho profesionalita a zvyšuje se jeho důvěryhodnost. To by mohlo do budoucna přilákat i více dárců, podporovatelů a dobrovolníků.

Nezávislost na státu

Společné, společensky odpovědné projekty firem a neziskových organizací obohacené někdy ještě

Uceleným a veřejně dostupným seberegulačním nástrojem je značka spolehlivosti, kterou letos získalo prvních sedm neziskových organizací

o subjekty z akademického nebo mediálního sektoru jsou pak cestou, jak posilovat nezávislost na státu, která je v České republice pořád velmi významná. Argument, že dárcovství a filantropie jednotlivců a firem jsou v České republice

zbytečné a tak nějak navíc, protože všichni podporujeme „charitu“ z našich daní, se našťastí objevuje čím dál méně. Ač má svoji určitou logiku, ti, co ho používají, bývají překvapeni, že ve chvíli, kdy pomoc státu potřebují, tak ta nepřichází nebo není k dispozici. V té chvíli jsou rádi, že existují neziskové organizace a společensky odpovědné projekty nebo firmy, které lidem dokážou pomoci. Nebo nabídnou to, na co stát prostě nestačí ani se všemi svými příjmy od daňových poplatníků. Otázkou je, kdy si to naše vláda a ministerstva uvědomí a začnou systematicky podporovat rozvoj neziskového sektoru a společensky odpovědných aktivit nejen řečmi, ale i činy.

Marek Šedivý
prezident Asociace
veřejně prospěšných
organizací ČR

Dana Němcová: Jméno Olgvy Havlové je hluboce zapsáno mezi sociálně citícími lidmi

„Vidím, že to začíná opět znovu od člověka k člověku. Někdo nadchne skupinu, skupina další lidi a tak dál. Musíme rozvíjet a předávat to nejlepší, co je v nás, a doufat, že optimismus převáží nad sklíčeností,“ říká v rozhovoru Dana Němcová, psycholožka, disidentka, spoluzakladatelka Výboru pro nespravedlivě stíhané, Poradny pro uprchlíky a předsedkyně správní rady Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

E15: Angažujete se od devadesátých let v oblasti uprchlíků. Vy sama jste neemigrovala, a dokonce, pokud vím, jste odmítla odejít v osmdesátém druhém se svým manželem do emigrace. Proč tedy tak velký zájem o imigranty?

Já jsem sice nebyla a ani nechtěla být emigrant, ale mám velmi přesnou představu, co znamená být vyhnán ze své země válkou či politickým

Foto: ČTK

pronásledováním. V roce 1992 jsem se pustila do této problematiky čistě proto, že to bylo potřeba. Vždycky jsem se chopila aktuálního problému, který bylo nutné rychle řešit. A když k nám začali proudit uprchlíci z bývalé Jugoslávie, bylo potřeba jednat. Tehdy k nám přijela pracovnice UNHCR Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

S její pomocí jsme založili Poradnu pro uprchlíky nejdříve při Československém helsinském výboru a později již jako samostatný právní subjekt.

E15: Přirovnáte-li situaci, respektive přístup českých lidí k uprchlíkům tehdy a dnes, je viditelný rozdíl?

Přístup se velice změnil. Tehdy byla česká společnost optimisticky laděná. Měla dojem, že máme nějaký dluh, který máme vrátet. Jugoslávie byla většině Čechů důvěrně známá z dovolených, takže jejich kultura jim nebyla příliš vzdálená. První vlna uprchlíků byla složena především z matek s dětmi, takže byly velmi vstřícně přijaty. Ale i pozdější uprchlíci byli velice rychle přijati naší společností. Téměř všichni se tehdy snažili nějakým způsobem je podpořit. Byl to opravdu zcela jiný přístup či postoj k uprchlíkům, než vidíme dnes. Také se podařilo několika stovkám ne-li tisíci z nich se integrovat.

E15: Neměli jste tehdy žádné zkušenosti, a přesto jste to zvládli velmi dobře.

Tato vlna se po všech stránkách podařila zvládnout. Myslím, že to bylo i tím, že byl umožněn jak dočasný pobyt, tak možnost přejít na dlouhodobý až trvalý pobyt >> pokračování str. V